

deres forening vil have nogle bestemte vedtægter, og ydermere til at sige, at der er nogle mennesker, de ikke vil have med i deres forening.

Jeg vil f.eks. skyde på, at i partiet Venstre kan man godt risikere at få at vide, at man ikke kan blive medlem, fordi de andre medlemmer ikke synes, man lever op til nogle bestemte ting, som man stiller krav om, og sådan noget.

Det er altså et spørgsmål om forholdet mellem det enkelte menneskes frihed – som vi sætter meget højt – og så fællesskabet, som har lavet nogle regler, og som siger, at der er nogle, vi ikke vil have med i foreningen, eller som stiller krav om, at hvis man skal arbejde på en bestemt arbejdsplads, skal man også være medlem af foreningen.

Der er altså både hensynet til det enkelte menneske og til fællesskabet, og det er der i masser af andre tilfælde.

Nu har man nævnt andelsforeninger, men jeg ved ikke, om det er det bedste eksempel; jeg mener, at et bedre eksempel kan findes inden for de liberale erhverv, hvor der er masser af eksklusivaftaler, der går ud på, at for at få de og de rettigheder skal man være medlem af den eller den organisation. Det kender vi da til, og dér kunne man da også godt sige, at det er i modstrid med det, man har givet udtryk for her: at en person, som f.eks. ønsker at være inden for et bestemt liberalt erhverv, bare skal have lov til det og også skal have de samme rettigheder som alle de andre, som er medlemmer af organisationen, osv., for den enkeltes frihed går forud for fællesskabet.

Og derfor synes jeg altså også, at man i højre side af salen skal indrømme, at det ikke er tilfældigt, at man netop har valgt arbejdsmarkedet ud, for det er ikke tilfældigt, og det er helt i orden, for der er da et slagsmål mellem interesserne; det er jo derfor, vi sidder i Folketinget. Vi varetager altså forskellige interesser, og den ene side af Folketinget varetager nogle interesser og den anden side nogle andre. Sådan er det altså.

Og med hensyn til, hvilke argumenter der bruges, så bruger man altså forskellige internationale konventioner, hvilket der godt kan findes belæg for her. Dermed være ikke sagt, at det er i strid med disse internationale konventioner, for det er det ikke.

Men man bruger også grundloven, og det er jo nok, fordi man formentlig aldrig har læst grundloven, for det, der står i grundloven om det her, er, at borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lov-

ligt øjemed. Foreningsfriheden drejer sig altså om friheden til at danne foreninger. Det var det, man sloges for i sin tid, og man havde slet ikke diskussionen om eksklusivaftaler dengang, og det er altså heller ikke med i det, der blev skrevet i grundloven i 1953.

Det betyder ikke, at det ikke er relevant at tage den diskussion i dag, men man skal bare ikke bruge vores grundlov i denne forbindelse.

Og så er der i øvrigt fire yderligere paragraffer i grundloven, som drejer sig om, hvordan man nedlægger og opløser foreninger.

Men grundloven kan altså under ingen omstændigheder bruges i denne sammenhæng.

Men man kan godt sige, at der er en bestemt forfatningsretlig tradition i Danmark, og det kan man argumentere for, fordi vi har underskrevet nogle internationale konventioner.

Og til hr. Brian Mikkelsen, som fremførte det synspunkt at det jo er, fordi det er socialdemokratisk dominerede fagforeninger, som altså støtter Socialdemokratiet – og dér kommer det selvfølgelig frem igen, hvad formålet med forslaget er – at også jeg synes, det er træls, at de er socialdemokratisk dominerede og støtter Socialdemokratiet.

Men problemet med pengene er meget let at løse, for i stedet for, at De Konservative sammen med regeringen sidste år lavede en slags mellem løsning, der gik ud på, at man skulle melde fra, kunne man bare have sagt, at man skal melde til.

Altså: Hvis formålet er, at man ikke vil have, at fagbevægelsen man skal støtte Socialdemokratiet, kan man da bare indføre en bestemmelse om det, i hvert fald når det drejer sig om kroner og øre. Man kan selvfølgelig ikke forhindre folk i at være socialdemokrater, og det går jeg heller ikke ud fra at man har tænkt sig.

Og med hensyn til det dér med blokader, som jeg altså kan forstå stadig væk spiller en stor rolle, er der jo intet til hinder for – og det kan jeg forstå at også forslagsstillerne mener – at man stadig væk kan lave blokader. Det kan man sagtens stadig væk lave.

Det eneste, det her gør, er, at man ikke kan lave eksklusivaftaler, og det gælder både arbejdsgiver- og lønmodtagersiden; men DA og LO lavede jo alligevel noget, der *reelt* er en eksklusivaftale. Men inden for det offentlige må man ikke have dem. Og så findes der forskellige steder et arbejdsmarked, som jeg er hundrede procent sikker på at også Det Konservative Folkeparti og formentlig også Venstre, hvis de sad